
Aktörsmöte inför övergången till 15 minuters tidsupplösning

25 mars 2022

Camilla Rubinstein, Senior projektledare

Daniel Sommar, Strategisk utredare

Agenda

- > Introduktion till 15 minuters tidsupplösning
- > Tidplan och beroenden
- > Mätförordningen
- > Påverkan och förankring med elmarknadens aktörer
- > Tid för frågor
- > Avslutning och vad händer härnäst?

Introduktion till 15 minuters tidsupplösning

**SVENSKA
KRAFTNÄT**

Vad är Nordic Balancing Model (NBM)?

Energiomställning och
mindre andel planerbar
produktion

Ökad elektrifiering

EU-direktiv
och nätkoder

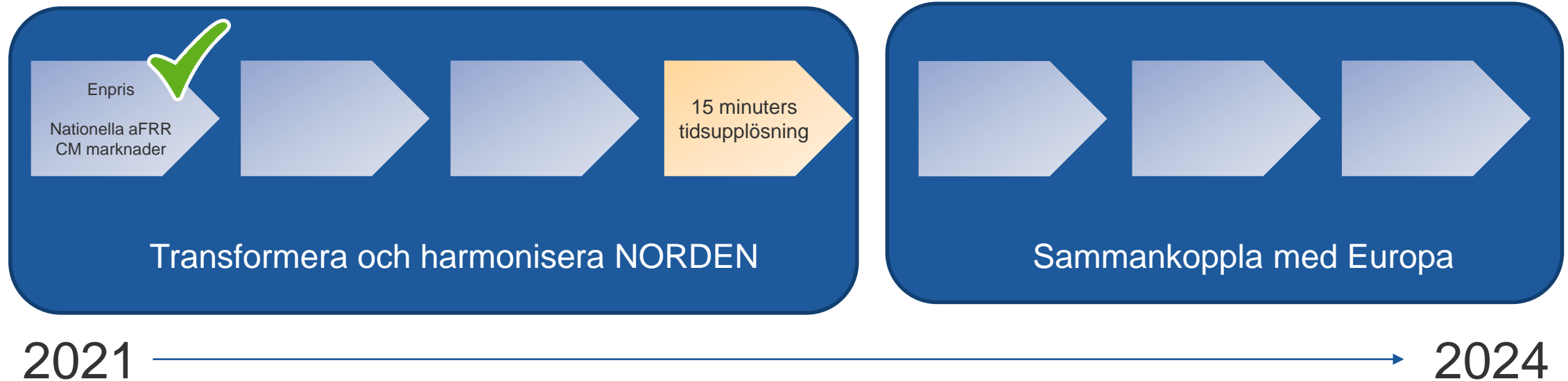
Integrering och harmonisering
av energimarknaderna
inom Europa

Nordic Balancing Model (NBM)

Ett antal initiativ som syftar till att etablera en
ny modell för balansering av det nordiska
kraftsystemet och möjliggöra anslutning till
de europeiska plattformarna

Initiativen i NBM införs med en stegvis approach

www.nordicbalancingmodel.net

Varför går vi över till 15 minuters tidsupplösning
och vad innebär det?

Vad är MTU och ISP?

MTU - Market Time Unit - handelsenhet

- Dagen före-marknaden (DA - Day Ahead). Aktörer köper och säljer energi i en stängd auktion för kommande dygn.
- Intra dag-marknaden (ID - Intraday, IDC - Intra day continuous). Aktörer köper och säljer energi under driftdygnet i en kontinuerlig handel
- Balansmarknaden - Stödtjänster till Svenska kraftnät där aktörer reglerar sin produktion/förbrukning för att hjälpa till att balansera systemet. Ex mFRR (manual Restoration Reserve).

ISP - Imbalance Settlement Period - avräkningsperiod för obalanser

- Balansavräkningen ska säkerställa att balansansvariga hålls ekonomiskt ansvariga för de obalanser de har orsakat.

Varför går vi över till 15 minuters tidsupplösning?

Är ett krav enligt EU förordning

- Enligt Balansförordningen (Eu 2017/2195) ska 15 minuters avräkningsperiod för obalanser införas av alla systemansvariga för överföringssystem inom EU.

Nyttor för Sverige

- Lägre kostnader för stödtjänster pga
  - minskning av strukturella obalanser runt tidskiften
  - ökad konkurrens och fler marknader att handla på
- Förbättrad driftsäkerhet pga förbättrad frekvenskvalitet
- Stödjer en marknadsdesign som uppmuntrar förmåga till flexibilitet

Vad behövs för att ändra tidsupplösningen?

Avräkning av obalanser
på 15min
e-Sett

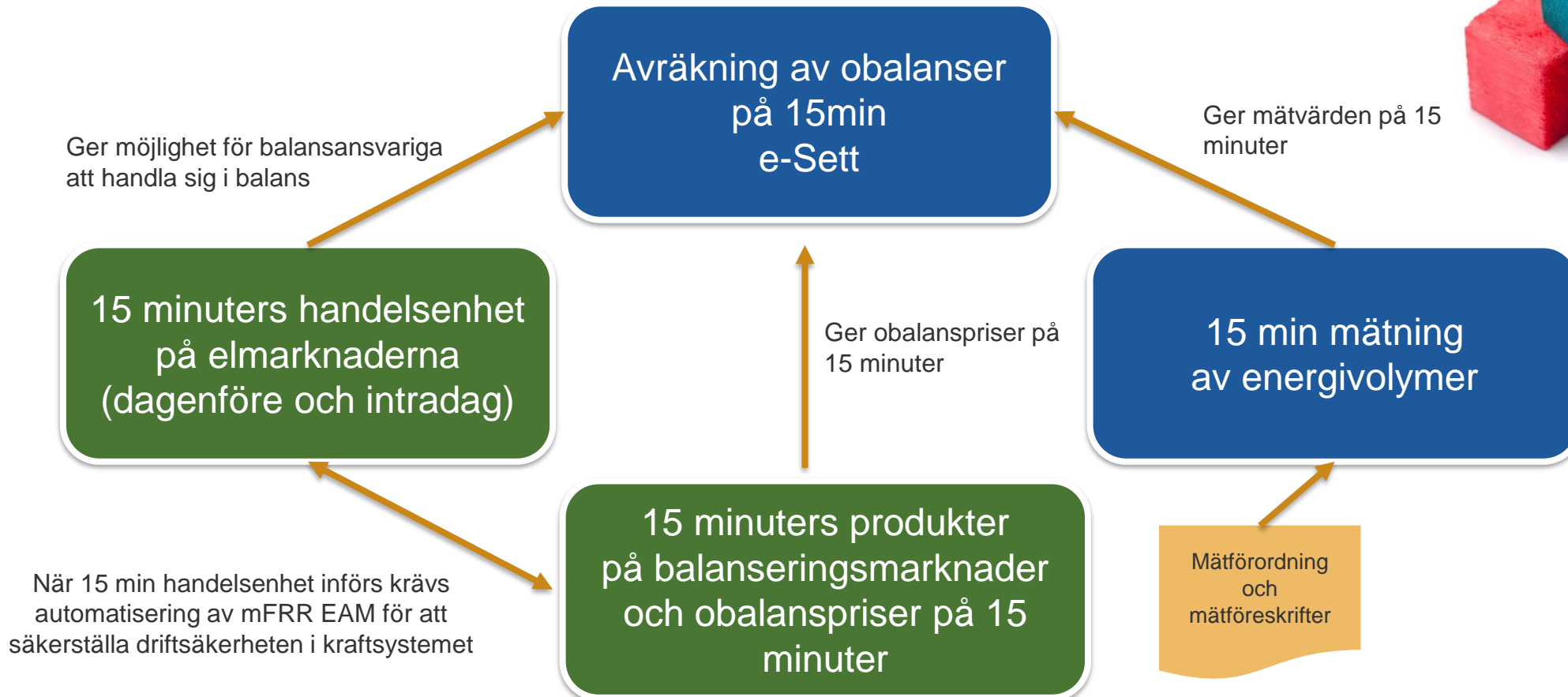
15 minuters handelsenhet
på elmarknaderna
(dagenföre och intradag)

60 min → 15 min

15 min mätning
av energivolymer

15 minuters produkter
på balanseringsmarknader
och obalanspriser på 15
minuter

Förutsättningar och beroenden

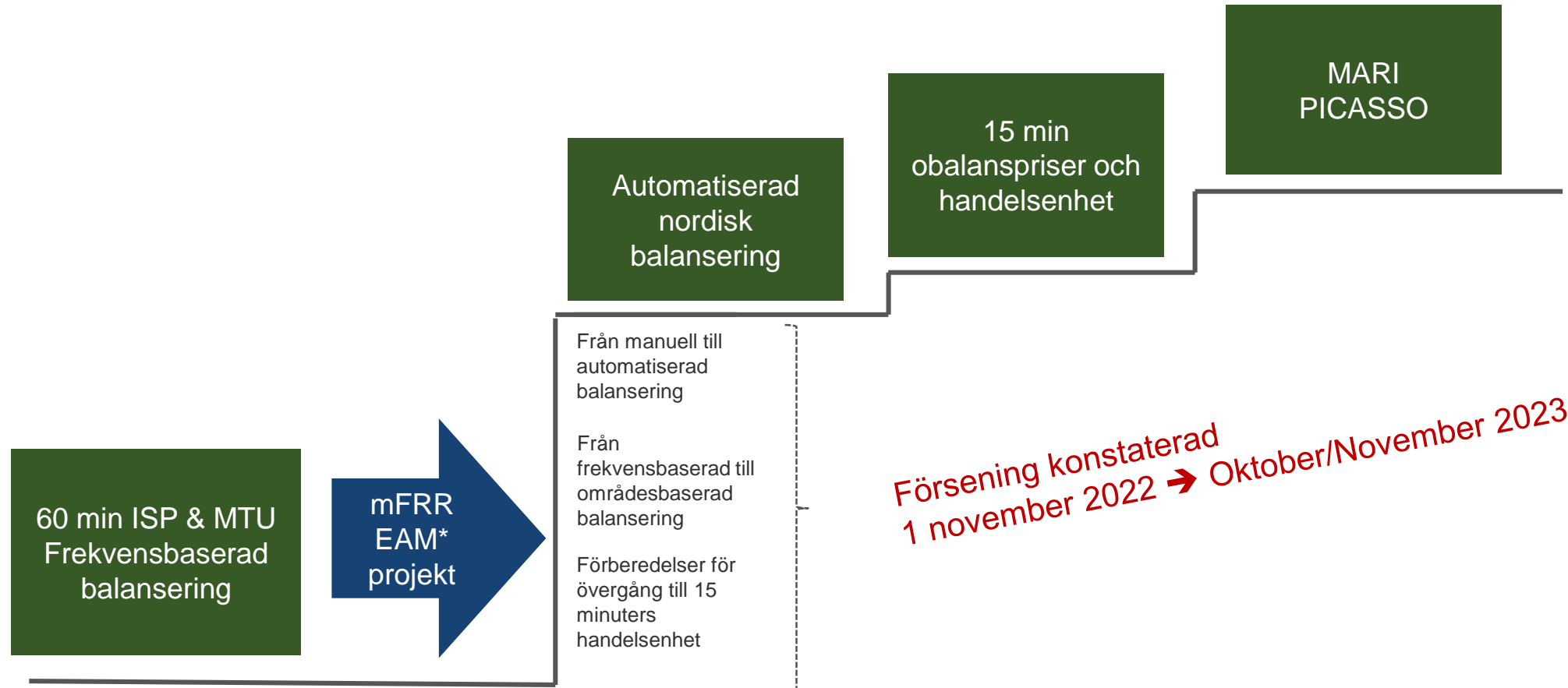

Tidplan och beroenden

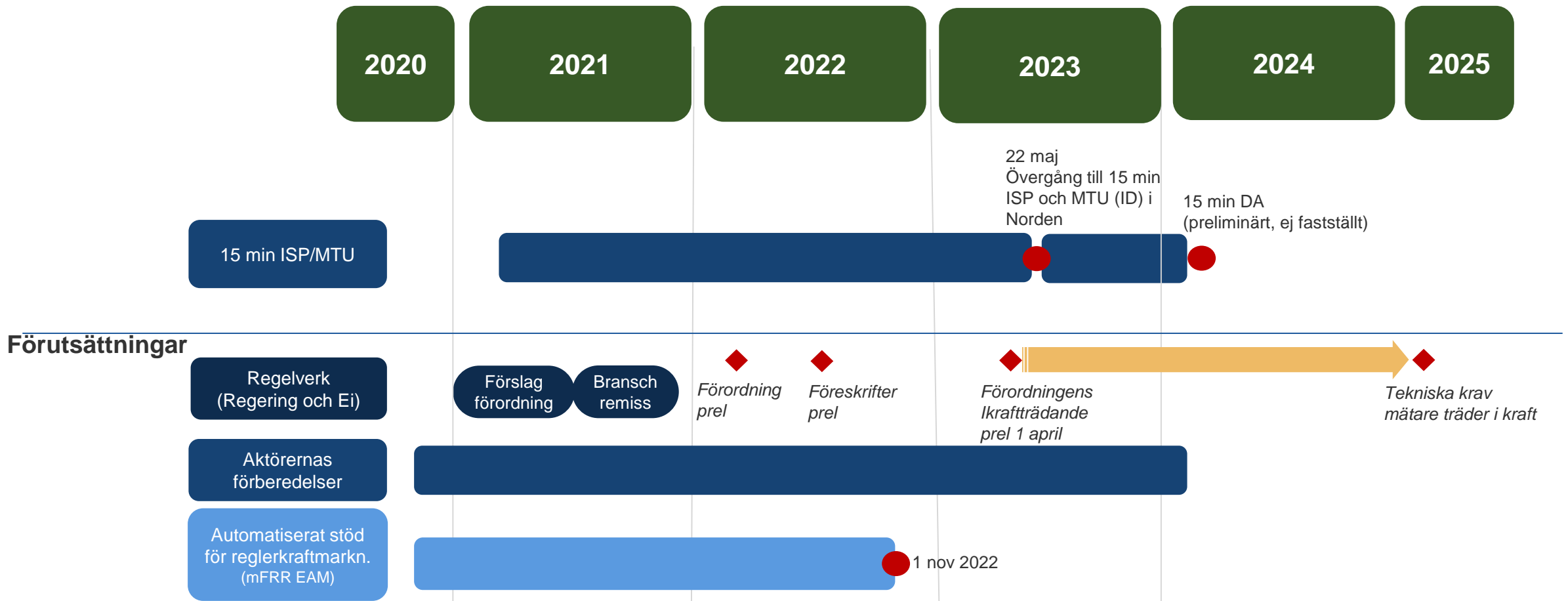

Automatisering av reglerkraftmarknaden är en förutsättning för övergång till 15 min och anslutning till Europa

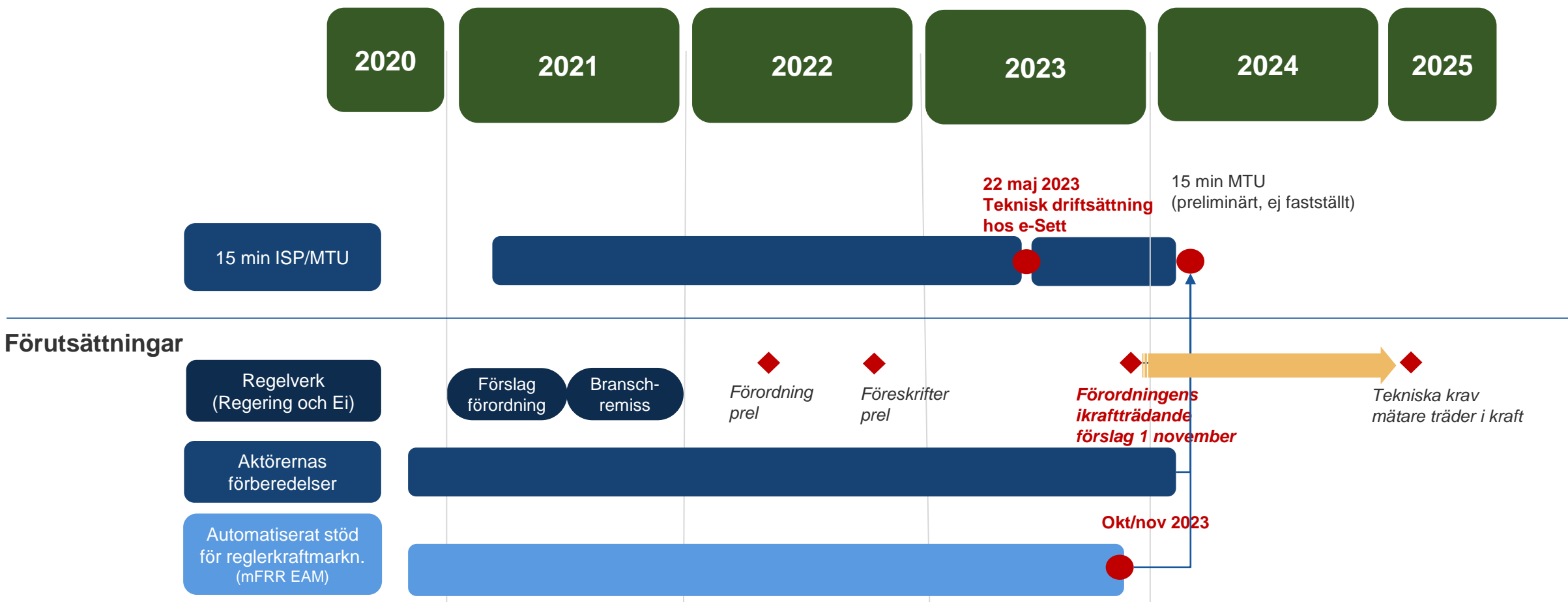

* mFRR EAM = Manual Frequency Restoration Reserve Energiaktiveringsmarknad

Den ursprungliga tidplanen

Preliminär ny tidplan

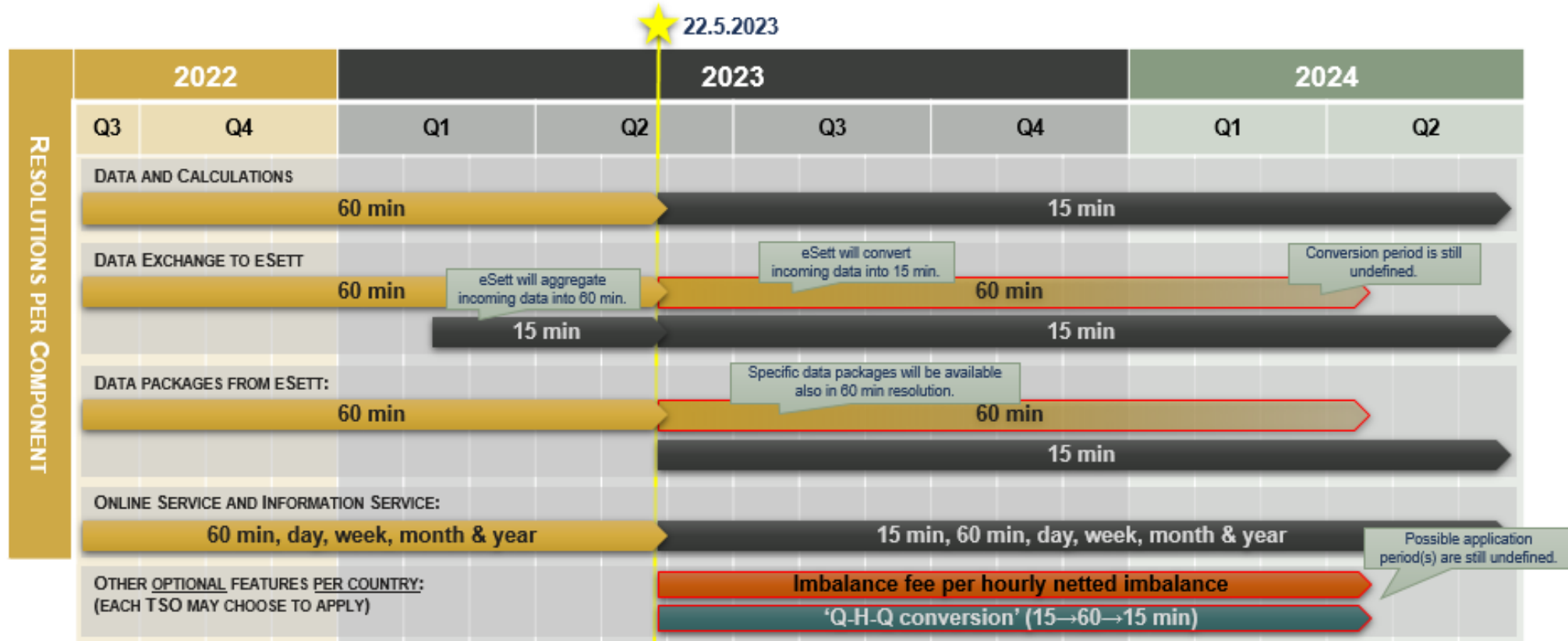

Vad innebär teknisk driftsättning av e-Sett?

- > e-Setts tjänster kommer att vara redo för 15 minuters avräkningsperiod av obalanser från och med den 22:a maj 2023.
- > Data kommer att kunna tas emot och skickas av eSett med både tim- och kvartsupplösning.
- > Obalanspriset kommer fortsatt att vara per timme tills tidigast att mFRR EAM är driftsatt.
- > För mer information om eSetts implementering se [15-minute Settlement | Imbalance Settlement Period | eSett](#). Där finns även eSetts Commissioning Plan som innehåller detaljerad information.

eSett implementing 15 min ISP

Mätförordningen

**SVENSKA
KRAFTNÄT**

Bakgrund

Mätförordningen reglerar, på en övergripande nivå, med vilken upplösning mätpunkter ska mätas och rapporteras

- > Svenska kraftnät har tagit fram ett förslag till uppdatering av mätförordningen för att reglera vad som ska mätas och rapporteras med 15-min upplösning. Förslaget har varit ute på remiss.
- > I det ursprungliga förslaget var 1:a april 2023 satt som ikraftträdande datum, men pga förseningen av mFRR EAM har Svenska kraftnät föreslagit att detta ändras till 1:a november 2023.

[Mer information om förslaget och konsekvensutredningen finns på regeringens webbplats](#)

Mätförordningen är ännu inte beslutad, men det är rimligt att anta att...

- > det kommer att finnas krav på att vissa mätare ska mäta med 15 min upplösning. Ex gränspunkter och större anläggningar
- > förbrukningsprofil ska beräknas med 15 min upplösning
- > mätvärden för anläggningar som inte ingår i en förbrukningsprofil ska rapporteras med 15 min upplösning – hur timvärden ska fördelas till 15 min värden är osäkert (regleras med stor säkerhet i föreskrifterna).
- > insamlingssystem, valideringsprocesser, fakturering och kundgränssnitt blir påverkade

---

Påverkan och förankring med elmarknadens aktörer

Hur påverkas aktörerna?

Konsekvenser av implementeringen av 15 min

Balansansvariga,
elhandelsföretag
elnätsföretag och
energitjänsteföretag

- IT-system - Funktion och kapacitet, över 400 aktörer bara i Sverige
- Avtal
- Processer
- Mätarbyten för elnätsföretagen

eSett och elbörserna

- IT-system - Funktion och kapacitet
- Avtal
- Processer

Kunderna

- Kunden har rätt till sina mätvärden och att fakturan baseras på dessa

EDIEL och format

EDIEL

- EDIEL-anvisningar behöver vissa textmässiga ändringar – dessa är till största del identifierade
- Dock oklart hur föreskrifterna kommer att påverka

Format

- Befintliga format stödjer 15 minuter värden.
- Aktörer behöver säkerställa att system är kompatibla med dessa format
- Fält 508 – anger upplösning och stödjer 15 min

EDIEL-portal

- Testfall tas fram i Edielportalen för att kunna testa rapportering med 15 minuter upplösning
- Planering för testperioder och testfall pågår

Meddelanden

- Antal meddelanden förväntas inte öka på grund av 15 min
  - Andra förändringar som driver mot fler dygnsavräknade anläggningar
- Storleken på meddelanden förväntas öka ca 3 gånger på grund av 96 positioner istället för 24

Förankring med elmarknadens aktörer

En tät dialog och samverkan med aktörer är viktigt för framgång

En referensgrupp är etablerad

- > Representation från nätägare, elhandel och balansansvariga (genom Energiföretagen)
- > Syftet är att få inspel, följa upp framdrift och sprida information
- > Läs mer om kommande och genomförda möten på webbplatsen: www.svk.se

Arbete med planer pågår

- > En förändringsledare är på plats
- > En förändringslednings- och kommunikationsplan är framtagen

---

Webbinarier och kontakt

- > Första webinarier för aktörer: 14 september 2021
- > Första webinarier för systemleverantörer: 8 december 2021
- > Plan framåt: webinarier kvartalsvis
- > Maila oss: 15minuter@svk.se
- > Läs mer på www.svk.se/15minuter Där finns även frågor och svar

Norden går från 60 till 15 minuters tidsupplösning som avräknings- och handelsperiod på elmarknaden. Det innebär stora förändringar för flera av elmarknadens aktörer, och kräver också uppdateringar i det svenska regelverket.

Idag använder Sverige och Norden 60 minuter som tidsperiod för avräkning av obalanser och som handelsperiod på elmarknaden.

Ett viktigt steg för gemensam elmarknad i EU
Övergång till 15 minuters tidsupplösning är nödvändig för harmonisering av de europeiska marknaderna, men också för att upprätthålla driftsäkerheten i det nordiska kraftsystemet.

När alla europeiska länder har samma avräkningsperiod för obalanser är det till exempel möjligt att utbyta balansenergi med fler länder än idag. Med den högre tids-

---

Enkäter hjälper oss att följa branschens förberedelser och säkerställa ett lyckat införande

- > Enkätfrågor för att följa upp status i förberedelserna för övergången
- > Enkäten är frivillig, men svaren är viktiga för riskbedömningen av förändringen
- > Enkäten besvaras anonymt och svaren kommer endast presenteras summerat
- > Möjlighet för aktörer att ange vad man behöver för stöd eller ge annan input

---

Enkät för uppföljning av status

- > Enkäter planeras skickas ut var tredje månad och besvaras av utpekad kontaktperson hos respektive aktör (ett svar per aktör önskas)
- > Enkäten skickas ut till kontaktuppgifter angivna i Ediel-portalen. Kontaktperson för framtida enkäter kan ändras genom att maila oss
- > Vi kommer avvakta första utskick tills tidplan är satt och mätförordning beslutad

Tid för frågor

Avslutning och nästa steg

Nästa webinarium

- > Planeras till juni 2022
- > Status och uppdatering om tidplan
- > Testplaner e-Sett och Ediel